

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na skupni naslov letno 24 Din; na posamezni naslov letno 30 Din. V inozemstvo: letno 65 Din. Z M. listom letno 100 Din.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo v Dolnji Lendavi. Uprava v Murski Soboti, Križeva ul. 4.

Cena oglasov: stran: cela 400 Din., pol 200 Din., četrt 100 Din.; mali oglasi do 20 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din.; med tekstom vsaka reč 2 D. Pri večkratni objavi popust.

Boj za mladino.

Življenje svetá giblejo misli, štere vodijo delo ljudi. Edni se bojujejo za to mišljenje, štero njim je edino právo, drugi pá za drugo. Vsakša skupina ljudi pa dale seja svoje misli i namene i to v — dühá mladine. Vsakši dühševno razgibani i delaven človek želé, naj njegovo mišljenje od svetá i življenja dale živé v prišestnosti, to je v denéšnji mladini. — Tak nastáne *dühovni boj za mladino*, y šterom ščéjo različne človeške skupine i združjenja zavojúvati *mladino* za svoje mišljenje i namene. — Kak se vodi té boj i med kom? Že od negda bijeta *boj za mladino* — Cerkev i država. Cerkev i država lejko složno delata za vzgojo mladine, ár má vsakša svojo nalogo: Cerkev vzgaja v verskom dūhi, država pa v narodnom i državlanskom — obóje se spopunjuje i si ne nasprotuje. Kažejo pa nam ništerne države, n. pr. Italija, Španija i Rusija, da si lasti država vso *pravico do mladine* i ščé Cerkev popunoma odriniti, túdi s silov.

Što pa má v istini *pravico*, da vodi *mladino* v spoznávanji svetá i življenja? Kratko lejko odgovorimo: *držina, narod i Cerkev*! To pa záto, ár je očivésno, da more *dühovno* voditi mladino samo *dühovna skupnost*, štero predstavljajo ravno že imenúvane tri skupnosti.

Držina je ne samo telóvna, liki túdi dühovna skupnost, Záto mladina najprle v domačoj družini spozna vse fundamentalne misli i čüténja: ločiti dobro i slabo, ljubézen, sovraštvo, delo itd. Pravica starišov do vzgoje mladine je brez dvojbe pravična — naj jo samo prav spunjávjajo i je ne

zanemárjajo. Vzgoja v družini je fundament vsega življenja!

Narod je skupnost ljudi, ki so istoga dühá i ki sami čütijo, da so skupne narodnosti, nišče pa je nemre prisiliti, da bi se to spreménilo. Túdi narod má pravico, da za sébe góji mladino, ár tak denéšnji rod prelévle svojega narodnoga dühá i svoje národnostno čüténje v svoje naslednike. Kak pa narod vzgaja? To delo opravljajo tisti, štere lejko zovémo *narodne vučitele*. To so ne samo vučitelje naših šol — mnogi so to spoj ne! —, liki vsi tisti, ki skrbijo za to, da *istinski* narodni düh napuni mladino.

To je lejko dühovnik, vučiteo, pisateo itd., ali ne vsaki!

Cerkev je po našem verskom mišljenji túdi nadnaravno določena, da vzgaja za sébe mladino. Njena vzgoja nikak nemre biti protivna vzgoji družine i naroda, če zadnjiva delata samo to, ka njima ide! Pač pa se vzgojno delo *družine, naroda* pa *Cerkve* spopunjávjle, če se opravlja v pravom dūhi. Mora se spopunjavati to delo, če ščé prinesti človečanstvi dober sad! Če je razmerje med njimi pravično, nemre priti do boja za mladino med njimi. Naj bo delo vseh treh na velki hasek našemi narodi!

Subotiški pūšpek obsojeni!

12. maja je bila pred okrajnim sodiščom v Subotici razprava proti pūšpeki *L. Budanoviči*, šteroga je tožo „Sokol kraljevine Jugoslavije“ zavólo znanoga pisma jugoslovanskih pūšpekov, ki je biló prečteto túdi v subotiškoj stolnoj cerkvi. Sodišče je pūšpeka Budanoviča obsodilo na *deset dni zavora* i na penezno kaštigo 4000 Din, če pa toga ne bi mogli izterjati, se spremeni v zaporno kazen 80 dni, tak da bi morao pūšpek prestatí 90 dni zavora.

Túdi v Austriji šče vladati Hitler.

Narodni socialisti v Nemčiji ne skrivlejo več svojega načrta, da zavojújejo Austrijo. General Epp, bavarski državni namestnik, je na zborovanji hitlerjancov v Monakovom napovedao v najbližanjem časi „vojaški izprehod v Austrijo“, za slučaj, če bi se avstrijska vlada branila priklúčiti Austrijo k Nemčiji. Avstrijsko politično javnost

je razburo túdi govor bavarskoga ministra Schenia v Inomosti, šteri je ostro napadno avstrijskoga ministerskoga predsednika Dollfusa i zdajšnje vlado i napovedao, da bo najšla zdajšnja avstrijska vlada v nemškoj narodnoj socialističnoj vladi največšega nasprotnika. Hitlerova zamiseo je: „zdrúžiti vse nemške drobce v mogočno nemško državo“, ki naj v prvom redi zdrúži Austrijo, štera že deset let životari od milosti inozemstva (tak piše „Völkischer Beobachter“, glavno hitlerjansko glasilo v Nemčiji).

Narodno — socialistična gonja proti dr. Dollfusi je bila začetek ostrim ukrepom, ki jih je avstrijska vlada izdala pred dvema tjednoma. Prepovedano je nošenje uniform i znakov vseh organizacij, ki podpirajo nar. socialiste. Vsi državni uradniki morajo priložiti zaprisego avstrijskoj državi i zdajšnji vladi. Uradniki, ki bi se zaprisege branili, bodo odstavleni, da počakajo na Hitlera. V načrti je celo razpúst narodno — socialistične stranke v Austriji. Skratka: avstrijski kancler je pripravljen braniti samostojnost države do zadnjega.

V znamenji borbe za neodvisnost Austrije se je vršilo preminóči teden glavno zborovanje krščansko — socialne stranke cele države.

Govorniki so jasno povdarjali denšnjo nalogo avstrijskoga kršč. socializma: braniti avstrijski značaj i poslanstvo avstrijskoga nemštva, spremeni zdajšnjo iz socializma rojeno republiko v katoličansko državo. „Usodno bi bilo za nemški narod, če bi se nemško avstrijsko ljudstvo izenačilo z narodom v Nemčiji“. Avstrija se nesmi nikdar ponižati v kolonijo Prusije, v položaj zdajšnjih nemških dežel. Avstrija žele sodelovanje z društvom narodov i zato odklanja pridružitve k državam, ki njoj nasprotujejo. V zvunešnje — političnom položaji žele prijateljskih odnošajov z vsemi sosednimi državami. V domačoj politiki pa pripravlja reformo dozdašnje ustave i uprave, da bode zasigurano brezhibno poslovanje ljudskoga zastopstva v prišestnosti. To so misli zborovanja!

Tak je razčiščeni položaj v avstrijskoj državi. Narodnim socialistom,

ki stegujejo svoje roke tudi že po Avstriji, da jo iznačijo z drugimi nemškimi deželami, stojijo nasproti odločna avstrijska pravila kršč. socialistov. Ob strani stojijo socialisti, strah pred fašizmom jih vodi v prijateljstvo z vladov. Vodstvo Landbunda — z izjemov inž. Schumija i njegovih pristašev — stoji za Dollfusom, a se boji izgube pristašev. Heimwehr je raztrgani v dva dela, prvi, Starchembergov deo, je ostano zvesti avstrijskomi kancleri, štajerski deo se je podredo Hitleri. Šteri so trezni i dobri državljani se izjavljajo za kanclera Dollfusa i zdajšnjo vladu, za lejka i meglena nacionalistična gesla dostopna mladina drvi za Hitlerom. Dao Bog, da zmaga trezna pamet nad meglenimi domišljijami!

I položaj med kmeti: V svojoj večini je dežela ali na levici v socialističnom tabori ali na skragnoj desnici liberalnoga nacionalizma.

žene države mele hasek, bi se včasim vmes vteknole, tu se njim pa ne vidi vredno.

Tudi Albanci se začnejo gibati. Parlament je najprej sprejelo ustavo tak, da samo albanski državljani slobodno tiskajo liste. S tem sta vdarjeniva ediniva katoličkiva lista v Skadri, šteriva sta nej v albanski rokaj. Druga naredba pa ukinja vse privatne šole, ar so prej ne zadosta narodne.

Tu so v prvoj vrsti vdarjene šole jezuitov, francoski i taljanski redovnikov, štere so bile po ništerni varašaj.

Avstrija se s vsemi silami brani Hitlerjancov.

Narodno socialistična stranka tudi v Avstriji močno raste, posebno zdaj gda ma v Nemčiji popuno oblast v rokaj. Najbole podpirajo svoje avstrijske somišlenike ravno Hitlerovi agentje, šteri v velkoj vnožini prihajajo prek meje i z vsemi silami širijo svoje mišljenje. Z ednim delajo tudi za glavni Hitlerov cil: Združitev Avstrije z Nemčijov.

To se pa z lepa ešče nade dalo dosegni, ar se avstrijska vlada, za šterov stoji velka večina naroda, zvun narodni socialistov vse stranke, odločno proti tomi. Zato zvezna avstrijska vlada skrbno pazi na vsakši stopaj kak odznotra, tak tudi odzvuna države, ka nebi prišlo kaj nepričakovanoga. Zadnje čase so najprej že skušali hitlerjanci v Avstriji s silov zasesti kraje kre Nemške meje i od tu z nemškov pomočjov vso Avstrijo. Tudi bavarski pravosodni minister Dr. Franck je meo v radiji govor, da more Bavarska s silov zasesti Avstrijo. Te dni so meli avstrijski narodnosocialistični pravniki velko spravišče na štero sta prišla tudi Dr. Franck i minister Kerl. Avstrijske oblasti so njima dale znati, ka sta nezaželeniva gosta i naj znata, ka se oblasti nado bojale ostro nastopiti proti njima, či de trbelo.

Nemčija. V Hitlerovoj državi se dale „vednači“. Ka se pa nešče zednačiti ali prignoti, pa more ali v ječo ali iz države.

V glavnom Bavarskom mesti Müncheni, je bila občinska seja, gde je narodno socialistični poslanec Amer pozvao socialne demokrate, naj zapustijo dvorano. Ar so tej ne štelu prostovolno oditi, so je narodnosocialistični poslanci ednoga za ovim vō zlučali i njim za prepovedali zmerom prihajati na zborovanje.

Tudi knjižnice so začnoli rešetati. Po vsej vseučiliških knjižnicaj so prebrali vse knjige, štere so ne napisane od nemških pisatelov i židovov. Vse te knjige so javno žežgali, ka prej s tem očistijo nemško kulturo od „ludskoga gnoja“. Se razmi, ka je med tem „gnojom“ bilo tudi dosta znanstvenih knjig, štere bi tudi nemškoj i Hitlerovoj kulturi na hasek bilé.

Domača i svetovna politika.

Nova vlada na Poljskom. Na Poljskom so bile preminoe dni predsedniške volitve: Zvoljeni je bio dozdašnji predsednik Mošicki za dobo 7 let. Za toga volo je odstopo ministerski predsednik Prystor s celov vladov vred. Novo vlado je sestavo dozdašnji prosvetni minister Jedzejeovicz. S tem se zvunešnja politika nikaj ne spremeni.

Španija proti diktaturi. V zadnjoj številki smo pisali, da je pri občinski volitvaj vlada dobila samo tretji deo glasov i s toga sledi, da bi mogla odstopiti. Vlada pa od toga nikaj nešče čuti i se šče držati tudi s silov za vsako ceno. Za toga volo so po vsoj Španiji velki nemiri, ar so zvun socialni demokratov vse stranke proti vladi. Najbole ostro delajo za zrušitev vlade monarhisti pa komunisti. Tej je pa obojih premalo, zato de gvušno mela največ sreče agrarno-katoliška stranka, za šterov stoji velka večina naroda.

Prijateljstvo med Rusijov i Poljskov je čiduže veke. Ar Nemci čiduže bole segajo po Poljskoj zemli i ščejo tudi zasesti poljsko pristanišče Gdansk. Zadnji čas se vodijo trgovinska pogajanja med obema državama. Rusi tudi ščejo rabiti Gdansk za svoje trgovinsko pristanišče.

Hitler zmešao Mussolinijove načrte. Znano je, da je bio Mussolini največji prijatelj Hitlerove Nemčije i njegov najboljši zagovornik pred Francijov i drugimi velesilami. To je kazao tudi njegov načrt za direktorij štirih velesil, po šterom bi Nemčija i Italija gospodarili skoro nad celov Evropov. V zadnjem časi se pa Mussolini oddaljaval od Nemčije, ar njemi je ta postanola nevarna. Hitler najprej

po vsoj sili šče priključiti Nemčiji tudi Avstrijo i če se to zgodi, te de tudi Italija v nevarnosti. Zato ta na ednoj strani dela na združitev Avstrije i Vogrske, na drugoj se pa približavle Franciji, da na te način oslabi Nemčijo štera bi njoj lejko nevarna postala.

Novi boji v Aziji i Južnoj Ameriki, v Ženevi pa gučijo od mira. Kak smo že pisali, so Japonci za eden čas stavili boje na Kitajskom, ar so rabili vojsko na ruskoj meji. Tu je zdaj nevarnost minola, ar se Rusi bojijo bojne i se ščejo mirno pogoditi, stem da svoj deo vzhodno kitajske železnice odajo Japoncom. Zato so japonske čete odišle nazaj na Kitajsko bojišče, gde so se znova začnoli vroči boji. Japonci so že prišli skoro do Tjencina i Pekinga, štero je največji varaš v Severnoj Kitajskoj. Či ravno se Kitajci dobro branijo, do nazadnje mogli pustiti tudi teva varaša, tak ka pride Japoncom v roke cela severna Kitajska.

Tudi v Južnoj Ameriki, gde je že lani prišlo do boja med Bolivijo i Paragvajom se je te znova začno. Bi-jejo se zavolo pokrajine Gran Chaco. Sosedne države kak Chile, Argentina i Peru ščejo pomiriti nasprotnika, šteriva pa od toga neščeta dosta čuti.

Neprijatelji Cerkve nemajo mira. Versko preganjanje v Mehiki izda trpi. Da je to preganjanje več ne tak krvavo, kak je prle bilo ma največ zaslug čedna i odločna ohramba katoličanov. Nikelko so k tomi pripomogli protesti ameriških katoličanov. Združene države bi z ednimi miglajom lejko potišile to preganjanje pa se zgovarjajo, ka se v politiko druge države neščejo mešati. Či bi šlo za kakšo trgovsko stvar, od štere bi zdru-

Tudi peneze njim trbé. Gda so vničili vse strokovne organizacije socialni demokratov, njim je to ne zadosta bilo; zdaj so šče po odredbi prvoga državnoga tožilca zaplenili vse premoženje socialno demokratske stranke, a socialni demokratje so že to pričakovali, tak da so šče pravočasno strani spravili, ka so samo mogli. Tak so v Berlinu, gde je bilo glavno vodstvo stranke zaplenili samo okoli 100.000 mark. Zato so oblasti zaprle vse prostore strankinih organizacij i njihovih listov, da leži vse preiščejo.

Tudi druge države, celo tiste, ki so prle z Nemčijov držale, se začajo obračati vkrej od nje. Do ostroga nasprotstva je prišlo te dni na razorožitvenoj konferenci v Ženevi, gde je nemški zastopnik jako oblastno nastopal i izjavo, da če njoj ne dovolijo v versaiskoj mirovnjoj pogodbi prepovedanoga orožja, se bo Nemčija šče bole oborožila. Že zdaj ma najmre okoli 700.000 mož redne vojske, to je več kak štera šte druga država, čeravno njoj je to prepovedano.

S toga se nemre čakati nikaj drugo, ka do se države ešče bole oboroživale i mesto mira pridejo nove nevarnosti i vse to zavolo par napih-njenih Hitlerjancov.

Jasna slika.

Novine od 7. maja so prinesle sliko od našega dijaštva, sliko istinsko: veselo i žalostno. Veseli nas, da se je naša akademska mladina odločila za jedino pravo pot: *biti povsod katoličanec ne samo z rečjov, nego tudi z djanjom*. Tak je prav. To smo vsikdar zahtevali od mladine, a ta nas je ne poslušala. Ne mečemo v oči, nego samo pribijemo: da smo leto za letom zahtevali, naj se dijaška mladina v počitnicaj versko popravi, naj se njoj nadomesti tisto, ka je v šolskom leti gde zgubila. Pa naši opomini so bili zaman. Naše dijaštvo — čast lepim izjemam — se je zadovolilo z letnimi izleti, popevanjom i popivanjom, drugoga resnoga i duha poživlajočega, oplemenitujočega dela se je ne lotilo. Sovražnik je sejao v te neodločen tabor i zraslo je z toga semena naše *brezversko dijaštvo*, kak čtemo v istoj številki Novin. To je žalostna slika našega dijaštva. Ka je naša krajina tudi rodila to žalostno sliko, so krive ne samo šolske razmere, nego stariši i domači odgojitelji, ki so se ne zadostno brigali za doraščajočo mladino. Naša tolažba pri toj žalostnoj sliki je pa ta, da je večina naše dijaške mladine šče verna. To čaka velika naloga: borba za Kristušove pravice; borba, štero more kre-piti samo živa vera, hraniti samo Kristušovo telo v gostom sv. prečiš-

čavanji; borba, štero more sprejavati velika smilena lübezen do trpečega naroda; borba, štere najlepša krona bo povrnitev zgubljenih tovarišov i tovarišic na pot pravice, na šteroj bodo iskali vsi naši dijaki vremenitno i večno srečo svojemi lüdstvi, iz šteroga so izišli. Bogi vdana srca so je podpirala, da so i bodo dorasli — v drevo hasnovito naj samo dorastejo. Takše je pa te samo, če je zlati Večno Sunce i je napaje Večna Rosa: Bog

Pastirsko pismo jugoslovanskih škofov

o „Sokoli Kr. Jugoslavije“ pred zagrebiškim sodiščem. 15. maja se je nadaljavala razprava proti katoliškim püšpekem. Poleg njih so obtoženi bili župnik dr. Rttig i kaplan D. Kociper. Zagovornik je v svojem govori izjavo, da je razprava i tožba nemogoča pa je nato zapüsto sodno dvorano. Vsi püšpeki so izjavili, da je svet-sko sodišče ne pristojno soditi je; *Sodišče je vse obtožene püšpeke i dühovništvo oprostilo.*

Slovenci v tujini.

Cleveland (izgövor: Klivlend) je središče slovenskoga življenja v Ameriki. Mnogim v našoj krajini je tudi znano to ime. Tü májo tudi velki Narodni dom. Mesto je daló vsakomi narodi parcelo, da si lejko napravi svoj park (püngrad). Lani v decembri je bio slovesno odpreti jugoslovanski narodni park. Pred nedavnim je ljubljanska mestna občina poslála Slovencem v Clevelandi kip najväkšega slovenskoga pisatelja *Ivana Cankara*, da ga kak prvoga postavijo v novi park.

Koroški Slovenci so preminóčo nedelo obiskali Jesenice pa Kranj, gde so nastopili s slovenskimi pesmami. — Velka nevarnost preti narodnomi življenji Slovincov na Koroškom, če bi Austrija prišla v odvisnost od Hitlera i njegove politike, ki je sovražna vsem, ki so ne Nemci.

Od dneva do dneva.

Tüdi malomarnost! Ne dugo so v gornjoj Italiji cepili deco proti davici. Mnogo decé je zadela kap (boži žlak), začnoli so preiskavo, vráčiti deco, liki 10 jih je le mrló. Krivi so tisti, ki so v Neapoli mešali zdravila. Kakpa so tiste gospode včasí záprli. — Takše nerédnosti se večkrát godijo v „kulturnoj“ Europi, tak je na priliko v Lübeki v Nemčiji mrló 70

decé zavolo slaboga ceplenja prot jetiki.

Vodo je auto z zavézanimi očmi profesor Langsner v Haagi, glavnom mestu Holandije. Vozo je z naglicov 70 kilometrov na vöro. Pravijo, da bodo tudi slepci lejko šoferje.

Ogromno potniško letalo so napravili v Združenih državaj Amerike štero prevozi 280 km na vöro.

V ognjenik (goro, ki meče ogen iz sebé) skáčejo Japonci! Zadnji čas se je razširila nekša samomorilna bolezen med njimi; tak jih je v ednom tjedni 30 šlo v smrt v žreli ognjenika.

Kelko lüdi je brez dela?

Mednarodni urad za delo v Ženevi razglašá, da je v prvih mesecaj tekočega leta na sveti že okoli 32 milijonov lüdi zapisanih, da nemajo stalno i rednoga dela. Istinsko število brezposelnih pa znaša okoli 100 milijonov, ar je v mnogih državaj ešče ne vpelana kontrola vseh, ki so brez zaslužka.

Rum gori! V Londonskom pristanišči je ogen vničo 160.000 hl ruma, ki je bio shranjeni v skladiščaj.

Zbili so se v belgijskoj skupščini v Bruslji. Celó ministra so zbili.

Potres so čütili zadnje dni v Bolgariji pa Grčiji.

Za edno bežanje je biló v Berlini odvetnikov (fiškališov): samo 3890, med njimi 1989 židóvov.

Sredozemsko morje bi radi posüšili! Takše misli rojijo v glavi nemškoga stavbenika Sergela, pa tudi francuski strokovnjaki si terejo glave, kak bi to šlo. Izračunali so že, da bi delo trpelo 10 let, penez bi pa šlo 375 milijard dinarov — to je prej niti ne dosta, vej je eden mesec svetovne bojne več póžro! S tem ščejo „rešiti“ Europo, ar bi tak pridobili dosta rodne zemlé, lejko bi zidali i tak zaposlili delavce. Pridobili bi 66.000 km² jako rodovitne zemlé. Tak bi „rešili“ Europo tudi pred Amerikov pa pred vsemi drugimi nevarnostmi, štere njoj pretijo ešče iz daléšnjega izhoda.

Križna pot katoličanskoga püšpeka v Rusiji. Sv. oča je sprejeo nedavno püšpeka Boleslava Sloskana, šteroga so boljševiki preganjali 6 let. Včasí, gda je bio l. 1926. posvečeni, so ga boljševiki obsóдили na prisiljeno delo na slaboga glasa Soloveckih otokaj. L. 1928. bi ga izpüstili, če bi püšpek obečao, da zapüsti Rusijo — v to je pa ne privólo. Gda je vlada republike Letonije zaprla nekoga rusovskoga čestnika, te so dáli püšpeki Sloskani slobodo v zameno za svojega človeka. Lagali po so njemi, da je žela pápe, naj zapüsti Rusijo i záto je to tudi včino pa odišeo na Poljsko.

Plačajte „Novine“!

Fare Slovenske Krajine.

Sv. Benedikt.

Po vsaj našoj krajini je poznana „bedenička“ fara, malošto pa zna v drugih faraj, da se zove vés, v šteroj je cerkev Sv. Benedikta, Kančovci. Tá fara je v našoj krajini največša i najmenša: največša po številu vesnic i obségi, najmenša po številu dūš. V njo spadajo sledeče vesnice: Kančovci, Andrejci, Berkovci, Bokrači, Čikéčka ves, Fokovci, Ivánovci, Košarovci, Krnci, Kúkeč, Kūstanovci, Panovci, Pordašinci, Prosenjakovci, Ratkovci, Selo, Vuča gomila (eden deo), Lončarovci, Ivanjšovci, Središče, Domanjšovci — skupno 21. Zadnje štiri so prideljene v to faro iz fare Hodoš, ki je bila razdeljena med bedeničko i dolensko faro, ar je l. 1826 pogorela cerkev i od tistoga mao nega tam dūhovnika. V bedeničkoj fari živé okoli 800 dūš, pomešanih med lúterske vere pripadniki.

Cerkev je prenovljena i posvečena l. 1896, duga je 20 m, šörka 8 m, visoka 6 m. Najstarejše krstne knige so iz leta 1733. — Plebanoš je od 1. jul. 1916. g. Franc Faflik.

Znamenita je bedenička fara zavolo dveh mož, šterima je dosta dužna vsa naša Slovenska krajina: tü je bio plebanoš Mikloš Kūzmič i tü se je naródo dr. Franc Ivanóczy.

Mikloš Kūzmič se je naródo l. 1738. v Dolnjih Slávečih (jürjanska fara), bio 3 mesece kaplan pri Gradi (Gornja Lendava), zatem pa od l. 1763 do svoje smrti 1804 plebanoš i „okrogline slovenske vice-öšpöröš“ pri Sv. Bedeniki v Kančovcih. Té bedenički plebanoš nam je katoličanom Slovenske krajine napisao prve slovenske knige. L. 1780 so izišli „Svėti evangeliomi... na stári slovenski jezik obrnjeni“ i té evangeliome poslušamo ešče dnesdén v naših cerkváj. V istom leti je spisao Kūzmič tüdi „Slovenski silabikár, z šteroga se deca šteti more navčiti...“, dale „Krátko šumo velkoga katekizmuša“. Potomtoga je spisoao ešče „Staroga i novoga testaméntoma svete historie kratka šuma“ i „Knigo molitveno“, štera ešče dnesdén živé med nami (1783). Vse té knige je izdao na svoje stroške prvi sombotelski pūšpek Szily Jánoš.

Dr. Franc Ivanóczy se je l. 1857. naródo v Ivanovcih. Njegov rojstni kraj nam njegov življenjepisec etak popišuje: „Na sličnom obrežji peške i vesničke poti pelajo sem i tá ino vežejo vküp hižice na dva kraja dolá raztepene. Od dvá kraja i na konci dolá pa lepi borov log kak korona zapéra dol ino z celoga prijazni razgléd naredi. Proste, z vékšega s slamov pokrite hižice lúkajo tü i tam z med drevja, šterih bela stena se

sveti od lúbavi čistoče vertinjine, kak čista stena od zvúna, tak poštena, malo trda, ali globoke pobožnosti srca prebivajo notri vu tej hižicaj, srca, štera so vu svojoj indašnjoj prostosti ostala, kak že malokde po našem slovenskom kráji.

Na konci dolá, kde se že dvá hrbta bregá pomali obimati začneta, se nam stávi oko na ednoj máloj hižici, štera je malo različna od ovih drugih, ali v sebi má prosto sobico takšo, kak je bila te, kda se je vu njoj naródo Ivanóczy.“ (Kalendar 1915, 36.)

Što je bio Ivanóczy, to dnes že vsaki med nami bár malo zná. On je zbüdo tisto narodno slovensko življenje med „vogrskimi Slovenci“, štero so büdili s svojim delom Mikloš Kūzmič i mnogi drugi pred njim. To iskrico je Ivanóczy s svojimi sodelavci razpihao v velki plamén: on je bio začétnik našega tiska i vsega narodnogo življenja. Záto je naša dužnost, da obiščemo letos, ob priliki dvajsetletnice njegove smrti, njegov grob pri Sv. Benedikti!

Ešče nekaj je, ka dela bedeničko faro znamenito: to je selánska kapela! To bi mogli videti vsi naši lüdje, ki po sveti hodijo, domače krajine i njenih znamenitosti pa ne poznajo. Kapela v Seli je okrogla zidina, štere premer znaša samo 6 m i 55 cm. Pokriva jo kupola. Stene notranjščine pa so pokrite s podobami, takzvanimi freskami — to so podobe na présno slikane, štere naprávi slikar tak, da slika na steno, gda je omet ešče ne sühi. Té podobe v selanskoj kapeli so nastanole okoli leta 1400, to je v tistom časi, gda prispodobne podobe v martjanskoj i törjanskoj cerkvi. V slovenskom cerkvenom slikarstvu so te slike ešče zato posebno pomembne, ar je med njimi najstarejša pri nas poznána slika, ki kaže Sv. Tri krále na konjaj. Novejše slike predstavljajo Kristušovo trpljenje, v kupoli pa znamenja 4 evangelistov, stoječega zveličara, sv. Trojico s Križanim. Po izjavi vučenjaka so te slike tak dobre, „da njihovoga mojstra občüdjemo.“ Pravijo, da je selanska cerkva najstarejša cerkev v našoj krajini; gotovo pa je, da je ona i prednji deo törjanske cerkvi najstarejša ohranjena na cerkvena zidina pri nas, zidana v romanskem slogi. Selanska kapela spada med tiste naše cerkvi, na štere moramo biti ponosni i je poštvati pa čuvati. Pripovedavajo, da je poleg kapele v Seli stao negda klošter, odked se je širila vera v našoj krajini. Gotovoga pa od toga nikaj ne vemo.

Po domovini.

Krave so požrle 10 jezér Din kmeti na Hrvatskom. Zgódiło se je pa to etak: kmet je peneze shrano v slamnjačo, nato pa odišeo z domi. Med tem je žena premenila slamo, staro pa vrgla kravam v jasli, Gda se je kmet povrno domo, je penez v jaslay več ne bilo. Bujo je vse štiri krave pa zaistino najšeo v želodci edne krave bankaš, liki penezi so že vse zgriženi bili.

Drügi je pa prasé pekeo z jezerkami! Kak je tam na jugu naše države návada, da celo prase spečéjo, tak je delao tüdi kmet Marinkovič v Bogosavci. Gda je pa žena prišla v hižo i vidla v peči ogen, je zakričala — v peči je gorelo 4200 Din, štere njoj je dao negda mož shraniti, pa je skrila v peči!

Zbesnéla je 18 letna dekla blüzi Siska, ar jo je vjo besen pes. Kriva je bila malomárnost krčmára, pri šterom je slüžila. Zagovarjati se bo morao pred sodiščom zavolo toga, deklo pa so prepelali v Zagreb, gde so njoj pa več ne mogli pomagati.

15 jürjov so najšli v Maribori, zakópane v zemli. Peneze so vkradnoli okoli vüzma, nato se zgrabili ništerne vlomilce, zdaj pa so v kleti stanovanja izkopali 15 jezér.

Mesto divjega kokóta je strelo lovec v Križaj na Gorenjskom drugoga lovca, svojega prijatela.

Dekla mrla v Belgradi. Te dni je v Belgradi pred sodiščom bila razprava proti Mici Kovačević. Pred dvemi leti je mrla njena slüžéčka dekla. Te je prišla ta ženska pred sodišče, ar so jo obtožili, da je bila deklo i da je zato mrla. Sodišče pa jo je oslobodilo. Zdaj je na zahtevo višjšega sodišča bila pravda obnovljena. Prišlo je na svetlo, kak grdo je delala ženska z deklov. Bila je obsojena na 3 mesece zopora. Gda je šla iz sodišča, so jo ženske oplüvale.

Slovenska deca na Češkom. V Trbovljah obstoji pevski zbor šolske mladine z imenom „Trboveljski slavček“. V zadnjem časi so mali pevci nastopili na Češkom Budějovicah, v Plzni i v Pragi. Bili so vseširom jako navdüšeno sprejéti.

Peneze je delao v Celji stolarski pomočnik, ki je ne mogeo dobiti poštenoga dela. Znao je prilično ponarediti 20 dinarske srebrnjake. Zdaj čaka v zaporu sodbo.

Verovučiteo pred sodiščom. V Novom mestu se je zagovarjao 9. t. m. kaplan J. Rott iz Višnje gore; obtoženi je bio, da je 13. januara v šoli pravo deci, da je bio ustanoviteo Sokola brezverec itd. i da je stem „iznašal lažnje trditve z namero izpostaviti državno napravo SKJ smehu ali pre-

ziranju ali povzročiti proti njej nerazpoloženje, ter s tem zakrivil prestop po čl. 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi" (po „Slovenci“ 13. t. m.). Kaplan se je zagoovarjal s tem, da je ne gučao toga, česa je obtoženi; deca so ga pitala nekaj zavolo pušpekovske okrožnice, štera je bila v nedelo v cerkvi prečteta i on njim je na to odgovoro. Celó pazo je, da ne bi kaj žalivoga gučao proti Sokoli K J, ar je znao, da na njegovo oponašanje in njegove reči pazijo.

Bila je zaslišana pred sodiščem tudi šolska deca, qd šterih so tisti, ki so svedočili proti kaplani, pripoznali, da so si že na listke napisali, ka bodo tū gučali. Večina pa je izpovedala, da je kaplan ne gučao reči, zavolo šterih je obtoženi. Verovučiteo je bio od sodnika oslobojeni.

Bančni ravnoteo ropar i morilec. V Belgradi je bančni ravniteo Mihajlo Markovič vmóro trgovca Džordža Stankoviča i ga orópao. Té ravniteo banke má že jako tmično premínóčnost, že večkrát je rópao i delao različne ciganije. Zadnji zločin je izvršó skupno z nekim Miljkovičom.

Peklénstroi i v Belgradi. 9. maja so odkrili dva človeka, ki sta prinesla iz Bolgarije 4 peklenske stroje, štere sta namenila postaviti v mesti, da bi je postavila pred razne zgradbe, štere bi s tem razrúšila. Poslala jiva je znana bolgarska razbojniška organizacija. Policiji se je posrečilo oba zgrabiti.

Stanko Jug:

Slovenska zemlja.

Dolenjsko.

Na zahodni strani Belokrajine pričinja bolj kamenito, suho i nerodovitno ozemlje, na katerem žive še danes Kočevarji, ki so nemškega rodu in govore še sedaj nemški jezik. Kakor majhen otok sredi morja živi kakih 12.000 Kočevarjev sredi med Slovenci. Že to samo kaže, da niso od nekdaj na tem ozemlju, temveč da so se priselili semkaj iz severa. Njih staro domovino iščejo na zap. Koroškem in na Tirolskem. Priselili so se na Kočevsko v dveh skupinah; ena je prišla v 14. st., druga v 15. st. Zasedli so ozemlje, ki se razprostira v glavnih obrisih na vzhodu do potoka Črmošnjice in gorica na zapadni strani Semic, odkoder zavije meja njihovega sedanjega ozemlja proti jugozapadu in seže skoro do Kolpe, nakar gre na Poteniški snežnik, nato nekoliko severno nad Kočevjem in preko Suhe Krajine na Krko do izliva Črmošnjice vanjo. Vendar meja ni ostra, ker segajo v to ozemlje še tudi slovenske vasi.

Slovenska krajina.

Majniški izlet šolske mladine se vršijo té mesec. To je jako važna prilika, pri šteroj deca spoznajo druga kraje i se navčijo z odpretimi očmi gledati v svet, če je vodi dober vučiteo. Mi bi samo telko želeli povedati pri tej priliki, da je dobro i celó potrebno, naj deca najprle spoznajo našo domačo krajino, pa te naj idejo dale, n. pr. v Maribor ali celo Ljubljano. Žalostno je najmre, da vidijo ljudje dosta sveta, ne so pa nigdar videli n. pr. naše starinske cerkvi v Martjancih, v Törnišči, v Seli, kapelo v Boreči itd. Pa tudi zemla sama je nekaj tak z nami združenoga, da more Dólinec poznati Goričko, Goričanec pa Dólenško z vsemi posebnosti. Vzgoja v domoznanstvu se mora začnóti v najbližánjoj okolici! Zanemarjati pa se ne bi smela tudi umetnostna vzgoja — dnes, gda „prosveta pa kultura“ punita novine, ne pa dúše! — Zato nam pa dajo prilike posebno naše cerkvi.

Bogojina. Gda pri nas kakša klet ne gori, te vderéjo v njo. Tak se je tudi zgodilo nedavno, da so v ednoj noči obiskali neznáni gostje pét kleti i se dobro nápile. Zanimivo je prej to posebno za toga vólo, ka se je prišestni den dale godilo — to pa pitajte Bogojánčare!

Večer Slovenske krajine bo v Maribori 20. t. m. kak čujemo, bo prenašala prireditve tudi ljubljanska radio postaja. Več bomo pisali potomtoga.

V tekočem leti se bo vršilo ponovno pregledovanje i žigisanje meril na področji sreza mursko-soboškoga kak sledi:

V M. Soboti od 24. V. popol. do 6. VI. popol.	
„ Puconcih „ 12. VI. dopol. „ 14. „ „	
„ Hodošu „ 17. „ popol. „ 19. „ „	
„ Križevcih „ 21. „ dopol. „ 22. „ „	
„ Petrovcih „ 23. „ popol. „ 26. „ „	
„ G. Lendavi „ 30. „ dopol. „ 1. VII. „	
„ Cankovi „ 3. VII. „ 5. „ „	

Veržej. Svétek Marije Pomočnice bomo obhajali dne 25. maja, to je ravno na Kristušov Vnebohod. Spovedalo se bo že v sredo zadvečera. Kapelica bo celo noč odpreta. Prenočišče se dobi po hišah pa tudi v zavodovoj gledališkoj dvorani. Tū bo dosta slame, nego za odevanje si lejko vsakši s sebov prinese kaj maloga.

Iz Múre so potegnoli na Bistrici 26 let staro gosposko oblečeno žensko. Što je i ódked, se ešče ne ve.

Nesreča. Bakan Júrij, Dolič hš. 32. se je ponesrečo. Gda je nástelo vozo, njemi je vujšla marha i njemi nogo potrla.

Dar. Krištofič Peter od Sv. Martina v Medjimurji nam je poleg naročnine poslal tudi 5 Din. na podporo krščanskoga tiska. Gda se darovniki zahvalimo za plemeniti dar, povdarimo, ka je podpiranje dobrega tiska dnesden, gda se telko piše proti veri misijonstvo. Kristušovo kraljestvo podpira, ki si naroči i plača dober, krščanski tisk. Podira pa Kristušovo kraljestvo tisti, ki podpira veri sovražen tisk.

Svoje nemško narečje in svoje navade so ohranili do danes, čeprav jih na vseh straneh obdajajo Slovenci in na jugu tudi Hrvati. V tem ne smemo videti samo njihove trdoživosti, temveč moramo upoštevati tudi to, da je to ozemlje malo rodovitno in da zato Slovenci niso silili vanj. Nič maj važno pa ni tudi dejstvo, da je bilo vse slovensko ozemlje s Kočevskim vred pod nemškim gospodstvom vse do l. 1918. in da so zato nemški Kočevarji uživali velike predprave. Kočevsko je tvorilo posebno Kočevsko grofijo, ki je bila l. 1791. pod Leopoldom II., celo povišana v samostojno vojvodino sredi Kranjske vojvodine. Kočevsko vojvodstvo so imeli Turjaški grofje, ki so imeli Kočevsko v svoji posesti že od l. 1641.

Ker zemlja tu ni rodovitna, se morajo Kočevarji pečati z drugimi posli, največ pa krošnjarijo. Kočevski krošnjar je bil znan po vsem svetu, vendar pa v zadnjih desetletjih krošnjarstvo zelo pojema. Zato so se že pred prevratom l. 1918. močno izseljevali in se to danes nadaljuje v še večiji meri. Ker gredo moški največ po svetu s svojo krošnjo, opravljajo vsa domača in gospodarska dela ženske.

Radi svojega osamljenega položaja sredi med Slovenci so ohranili Kočevarji še povečini vse svoje stare običaje, tako svoj jezik kakor tudi svojo staro nošo. To velje zlasti za ženske. Njih obleka je povečini bela. Poleti nosijo srajco in preko nje predpasnik z modrovolnenim pasom, pozimi pa vrtu tega še ozko suknjo z volnenim pasom in brez rokavov. Vendar pa so sprejeli tudi Kočevarji že mnogo slovenskih običajev.

Središče kočevskega ozemlja je mesto Kočevje z okoli 4000 prebivalci. Mesto leži ob Črnem potoku ali kakor splošno pravijo: Rinži in ima popolno gimnazijo s posebnim dijaškim konviktom. Znamenita zgradba v mestu je prostoren grad Turjaških grofov. Kakor vsa mesta na Slovenskom je tudi Kočevje mnogo trpelo radi številnih turških napadov. — Prebivalstvo v mestu in okolici se mnogo peča poleg krošnjarstva še z domačo obrtjo, zlasti z izdelovanjem lončene posode in lesenega blaga. Dokler je bilo platno v še večiji rabi kakor je danes, so tu izdelovali tudi mnogo platna. Vendar tudi še danes ta obrt ni prenehala.

Kočevje je tudi končna železniška postaja na progi, ki se pri Grosuplju

† Būček Mihal.

Būček Mihal je mrtev. Ta vest se bliskovito razširila 28. aprila po severnom Goričkom, posebno pa v fari Sv. Jurij. Naródo se je v Srdici 5. sept. 1869. S svojim skrbnim delom si je spravo lepo kmetijo, na jo trebej daleč na okrog iskati. Svojimi stani je bio vzor. Ništérni kmet, ki je vido njegov vzorni sadovnjak, si je napravo lepi sadovnjak, šteri so zdaj edini plodonosni za goričkoga kmeta.

Pa ne samo na kmetijskom poli je delao, liki je bio steber kat. vere. Svoje verske dužnosti je natenčno opravla. Pri zidanji cerkve je bio prvi i je za njo mnogo darüvao. Vse skozi je bio svetski predsednik verske občine. Stao je na braniki sv. vere. Lübo, spoštüvao i brano je dühovnike. Lepa smrt je bila nagla. Den pred smrtjov njemi je slabo postanolo, taki je dao pozvati dühovnika. Drügi den sta njemi oba gg. dühovnika stala pri smrtnom boji ob strani. Mró je v naročaj svojih düšnih pastérov, štere je tak lübo.

Nastavo je pred 25 letni prostovolno podporno društvo, šteromi je vse skozi načelüvao. Zdaj gda bi mogli obslüzavati 25 letnico njegovoga obstoja i blagosloviti novo zastavo, je zapüsto tüdi to društvo.

Nastavo je ešče Hranilnico i posojilnico pri Sv. Jüriji, šteroj je tüdi bio načelnik. Sodelovao je ešče pri različni društva.

odcepi od dolenske železnice: Ljubljana—Novo mesto—Karlovac. Danes je to stranska proga, toda ko bo uresničen načrt zveze Kočevja z Delnicami na progi iz Karlovca na Sušak, bo njen pomen izredno zrasel, ker je to najkrajša zveza Slovenije z morjem. Obenem bi se tüdi vsa Ribniška dolina in Kočevsko s svojimi ogromnimi gozdovi gospodarsko zelo dvignilo. Načrt za to zvezo je že sprejet, proga sama že trasirana, — to se pravi, da je že s količki zaznamenovano, kod bo proga šla — in že pred par leti se je govorilo, da se bo takoj pričelo z delom. Danes seveda vse počiva in čaka boljših časov.

V bližini mesta leže bogati rudniki rjavega premoga, last Trboveljske premogokopne družbe. To daje mestu in okolici močen znak rudarskega kraja, zlasti danes, ko je par sto delavcev brez posla.

V kočevski okolici se razprostira Friderichtinski gozd z razvaljenim gradom Celjskih grofov. Celjski grofje so bili namreč gospodarji Kočevja od l. 1420., ko so izumrli prejšnji njegovi lastniki, grofje Ortenburžani. Grof Friderik II. je tu sezidal grad, ki pa je danes popolnoma v ruševinah. Po Frideriku ima svoje ime Fridrichstinski gozd in že omenjena Friedrichstinska

Značilne i pomembne reči je povedao pred svojov smrtjov svojim prijatelom i sodelovalcom, v šterih je tüdi povedao cio svojega delovanja. Te reči so bile zadnje:

„Gospodje, skrbite za siromake, branite sv. vero, ne pozabite na naše Prekmurje, jaz bom vas tam odzgoraj na dale vodo!“

To so reči moža, ki ima jaklen značaj, ki ima neupogljivo hrbtenico, ki je vido v svetlosti sv. vere Boga, ki je znao, ka je domovina njemi.

Sprévod je bio veličasten. Udeležilo se ga je do 5 jezero lüdi. Pri hiši je vučitelški pevski zbor, zaspevao „Vigred se povrne“. Na pokopališči se je od pokojnoga poslovo vlč. g. župnik i g. kaplan. Na to je pevski zbor zaspevao „Blagor mu“. Moži, ki ga bo jako pogrešala jürjanska fara, želémo, naj njemi bo lehka zemlja! Naj počiva v miri!

Prosimo da ne zamerite. Ar mnogo opominanje brez naslova nikaj ne pomaga, smo prisiljeni tiste širitele, ki so letos ešče nikaj ne plačali, javno v Novinaj opomenoti. Širitelje pokažite te opomin svojim naročnikom i je sterijte za polletno naročnino. Za letos smo ešče ne dobili nikše naročnine: od: Gjörköš Jožefa z Türnišča, Sukič Franca z Radovec, Lukač Franca z Gradišča, Vučko Marija z Gaberja, Hozjan Janoša z D. Lendave itd. Prihodnjič mo pa dale objavljali. Na mesec

ledenica, ki je tüdi v kočevski okolici. V bližini je tüdi „Treh bratov jama“.

Južnovzhodno od Kočevja se razprostira jako lepa in romantična dolina vse do Kolpe. To je takozvana „Kočevska Švica“, zelo zanimiva po svoji naravni oblikovitosti in pestrosti ter zelo prijetna za daljši izlet. Vendar se le redko kdaj kdo spomni nanjo in jo obdišče. Na koncu doline se dviga nad Kolpo na veliki pečini trg Kostel, obdan z zidovjem in stolpi, važen zlasti v dobi turških napadov, ko so si Turki ob njegovem vznožju marsikdaj zastoj razbijali svoje plena željne glave. Nekoliko dalje proti vzhodu leži ob Kolpi tüdi nekoliko večiji Stari trg. V dolini sami med Kočevjem in Kolpo pa je treba še omeniti večijo vas Mozelj pod Kočevskim Rogom, ki so jo tüdi večkrat obiskali turški roparji, ko so plenili po Belokrajini in ob zgornji Kolpi, odkoder so po „Kočevski Švici“ najlažje prišli na Kočevje. Zato se je Mozelj zavaroval pred turško požrešnostjo tako, da je v nevarnosti znesel vse svoje dragocenosti v tabor, to je utrjen prostor, navadno ob cerkvi, odkoder je s svojo hrabrostjo kluboval roparju. Takih taborov imamo po slovenskem ozemlju zelo mnogo.

dva dinara se zmore. Tiskarna i papir se proti plačüjeta, zato se mora vsaki mesec plačati zapadla naročnina. Nišče je ne izvzeti. Dobavcom dajte ka si slüzijo.

Poročila sta se 3. maja pri Sv. Jüriji g. Skledar Karol mesar z gđč. Bagari Terezijo, hčerko gostilničara. Mladomi pari želimo mnogo božega blagoslova.

Svéték Marije Pomočnice na Rakovniku v Ljubljani se bo letos obhajal 25. maja (na Vnebohod Gospodov). Na predvečer praznika bo akademija pri lurški votlini, nato procesija s svečkami. Od 11. do 12. ponoči je ura molitve z govorom. Sv. maše se prično ob 4. zjutraj. Ob pol 10. pontifikalna sv. maša, nato se vrši shod salezijanskega sotrudstva. Popoldne ob pol 4. govor v cerkvi in na dvorišču, nato procesija s kipom Marije Pomočnice. — Polovična vožnja je dovoljena v vsej dravski banovini od 22. do 27. maja. Vsi udeleženci naj kupijo pri odhodni postaji cel vozni listek; v Ljubljani ga naj ne oddajo, ampak prihranijo za brezplačen povratek, — na Rakovniku dobijo še potrdilo, da so se udeležili shoda. — Uporabite ugodno priliko polovične vožnje in udeležite se v obilnem številu proslave Marije Pomočnice!

Blagoslovitev zastave „Prostovolnoga podpornoga društva v Srdici i okolici“ bi se moglo vršiti 7. maja, ar je pa njeni ustanoviteo i predsednik g. Būček Mihal vmro, zato so preložili na 28. maja. Zastava je ročnodelo č. šolskih sester v Dol. Lendavi. Spored: Ob pol 9 vöri zbiranje vseh članov i ostalih društév pri kapeli v Rogaševcih. Ob 9 vöri odhod z zastavov i godbov k slavnostnoj slüzbi božoj. Ob 11 vöri blagoslovitev zastave, ki njoj kumuje ga. Buchman Terezija.

Ešče eden odgovor.

Gda so g. Čačić Jožef, Črenovski plebanoš vmrli, se je neki gospod iz Preka etak izrazo: „Te fare ne sme domačin dobiti.“ Naš odgovor je pitanje. Zakaj ne bi smeo te fare naš domači dühovnik dobiti? Gospod, ki je górnjo izjavo dao, je ne dühovnik. Mi ga pitamo, što ga je pooblastio fare deliti? Njega, od šteroga niti tone vemo, ka bi po verskih predpisih spunjavao svoje verske dužnosti? Što ga je pooblastio, da se vmešava v cerkvene zadeve? Pa ka je kriv sin našega naroda, da ne bi smeo faro dobiti? Je ne dober dühovnik? To presodi cerkvena oblast. Je ne dober državlan? To presodi svetska oblast. A ne edna, ne druga ne obsodila naše dühovščine. Pa naši mladi dühovniki so se mogoče ne včili v istih slovenskih šolaj, kak Prečni? Zakaj pa te

kaplejo te nespametne reči med narod i burkajo njegovo dušo? Takšne nore izjave ne spravljajo naprej bratstva, nego ga pokopavajo. Takšne lobotanje je ne narodnjaštvo, nego greh proti državi i narodi, ki se mora kaštigati. Fare deli cerkvena oblast, nišče drugi naj se ne vmešava tu notri.

Blagoslovitev strelskega jarka na Bistrici.

Dnes teden se je odprlo i blagoslovilo strelišče črensovske strelske družine na S. Bistrici pri brodi. Zbralo se je lepo število gospodov oficirrov, učitelstva, orožništva, inteligence i do 200 prostoga naroda. Slavnost se je začela s pozdravom črensovskoga župana Škoberne Franca na zastopnike oblasti i goste. Po pozdravi je govoril priljubljen žand. major Narandžič Vladimir iz M. Sobote. V lepem govoru je razložil namen, ki vodi strelske družine: mi ščemo mir z vsakim i naše strelske vaje ne pomenijo bojne, nego zdržavanje miru. Za njim sta govorila ešče Hajdinjak Anton n. poslanec i Lutar Štefan šolski upravitel, predsednik str. družine z Črensovec. Prvi od ljubezni do matrne reči i države, drugi od vernosti do družine, domovine i krala. Nato je pozval Škoberne Franc oskrbnika črensovske fare č. g. Bakan Štefana, naj strelišče blagoslovijo. Te so je blagoslovili, da se ne bi na njem zgodila nikša duševna i telovna nesreča. Župan Škoberne se je za blagoslovitev zahvalo i po njej se je začelo strelanje. Prvi je strelal major Narandžič, za njim pa poslanec Hajdinjak. Strelanje je trpelo do mraka, vsaki je smeo strliti, ki je plačal dinar. Ešče ženske so strelale. Žižkovska godba je razveseljavala slavnost i po slovesnosti igrala v gostilni Vučkovej na G. Bistrici do zore v praznoj krčmi. — Mi iz srca želemo, da bi prišeo mir, šteroga dosegni šče strelska družina, mir v občini, mir med države.

Dijaško polje. Vabilo.

Razpisujemo temo: „Moje razmerje do Slovenske krajine“ in vabimo naše dijaštvo, da odgovori nanjo. V tem lahko poveš vse, kar čutiš ob misli na sedanost in bodočnost naše zemlje, na svoje želje do dijaštva in svoje teženje, ki ga želiš izvesti v njeno korist. Najboljši odgovori bodo objavljeni na tem mestu in nagrajeni. Poslati jih je na uredništvo v času dveh tednov.

Nedela po Vüzmi péta.

Na spomin 1900 letnice svoje križne smrti, Gospod Jezuš, po svojih svetih ranah reši grešni svet!

Evangelijom sv. Janoša XVI. poglavje.

V onom vremeni, pravo je Jezuš vučenikom svojim: „Zaistino, zaistino velim vam: Če kaj bodete prosili Očo v imeni mojem, dá vam. Do zdaj ste nikaj ne prosili v imeni mojem: prosite i zadobite, naj radost vaša puna bode. Eta sem vam po prilikaj gučao. Pride vora, gda že ne bom po prilikaj gučao vam, nego bom očivesno vam do Oče nazveščavao. V onom dnevi v imeni mojem bodete prosili i velim vam, ka bom jaz proso Očo za Vas, ár sam Oča lübi vás, da ste vi mené lübili i vervali ste, ka sem jaz od Bogá zišao. Zišao sem od Oče i prišao sem na ete svet; páli ostavim svet i idem k Oči. — Velijo njemi vučenike negovi: „Ovo, zdaj očivesno gučiš i prilike nikakše ne praviš; zdaj znamo, ka vse znaš i ne je potrebno tebi, da bi te što pitao: po tom verjemo, da si od Bogá zišao“.

—:—

Nemremo se ločiti od Jezuša: že tretjo nedelo ga poslušamo.

Kak se poslavla v dvorani zadnje večerje; reči najdragšega bi vsigdar poslušali! Vučenci drevéni sedijo. Bridko pitanje njim nemre z jezika. Ah, vej je na jezik niti prišlo nej, že grlo ga je zaprilo:

„Ka mo delali, či Ti odideš?“

Čüjte, On pa odgovarja, — Bog, Edini, ki v vsej srca čte kak v odpretoj knigi.

Kak veličastno zagotavlja!

Moliti nas včino molitev nove Zaveze! Zakaj Bog šče, naj molimo?

Da nam ohrani slobodo,

da prav cenimo veličino dara božega, da več dobimo,

da ostane zveza z Bogom nepretrgana.

Cerkev vse molitve zaključuje: „po Jezušu...“, šteri sedi na desnici Oče, pa bliščoba Njegovih ran silno prosi...

Dozdaj so apostolje Gospoda samoga prosili.

Kak veseli do, gda spoznajo neskončno moč: molitvi nebo odgovarja!

Vora Dúha pride: te de tak svetlo!

*

Kak si odehnejo vučenci, kak se zge-nejo, njüv jezik je razvezani:

„Zaistino, Sin boži si!“ —

Pošta.

Geder Jožef. Vančaves. Za letos vse plačano. Hvala. — Trplan Ernest. Chauray Francija. Novine mate do sept. 1. plačane že z lanskov naročninov. — Mihalič Alojz. Francija. Z lanskov naročninov na letos vse plačano. — Serec Alojz. Francija. Od lanske naročnine na letos ostalo 17 Din. — Nemec. Kúpsinci. Za vašega v Franciji je ostalo iz lanske naročnine 3 Din. — Smodič Anton. Giel, Francija. Od lanske naročnine za letos ostalo 38 Din. — Kalmar Vilijem. Čepinci — Francija. Za letos ostalo 21-25 Din. od

lanske naročnine za Francijo. Dajte nam na znanje naročniki v Franciji. K g. Hahni je prišlo lani iz Francije 68 Din 25 par naročnine, nese je pa javilo upravi, što je to poslal. Prosimo ešče ednok odgovora. — Casar Jožef Čepinci — Francija. Z lanskov naročninov so Novine na dva meseca letos tudi plačane. — Škafar Vinko. Beltinci — Francija. Od lanske naročnine za letos plačano 77 Din. 50 p. — Krauthaker Štefan. Lipovci — Francija. Za letos vse plačano z lanskim viškom. Lovrenčič Julka Bogojina. Za sestro je ostalo od lanske naročnine za letos 22 Din. Zorko E. Beltinci. Od lanske naročnine ostalo za letos 15 Din.

Sresko načelstvo v Dol. Lendavi, dne 8. maja 1933.

II. No 3734/1.

Zatiranje hroščev.

Razglas.

Hrošč nastopa letos v veliki meri. Obstoja nevarnost, da bo on in njegova zalega napravila veliko škodo na kulturnih rastlinah. Na podlagi zakona o zatiranju boleznih in škodljivcev na kulturnih rastlinah odrejam:

Občinska županstva naj to razglase na krajevno običajen način in opozore narod na velikega škodljivca. Z zatiranjem hrošča naj se takoj začne, še preden bo napravil svojo zalego. V vsaki občini kjer je to potrebno, naj osnujejo odbori za zatiranje hroščev. V ta odbor naj gredo gg. župan, predsednik kmet. odbora in pristojni šolski upravitelj. Ta odbor naj tudi določi nagrade za pridne nabiralce hroščev.

Dovoljujem, da morejo občinske uprave izplačati nagrado za zatiranje hroščev iz občinskega kmetijskega fonda. Za zatiranje bo prispeval tudi sreski kmetijski odbor in kraljevska banska uprava. Za 1 liter poparjenih se naj izplača primerna nagrada. Kolkovane prijave, v katerih naj bo navedeno število uničenih škodljivcev, lahko se navede tudi v litrih in katere potrdi gorinavedeni odbor, naj se pošljejo na sresko načelstvo.

Zjutraj ali ob hladnih dneh ves dan naj se hrošči stresajo raz drevja na podstrte rjuhe ali pa na tla in se naj takoj uničijo. Največ hroščev se zbira na posamič stoječih drevesih. Zbrani hrošči naj se poparijo, potem pa pokrmijo živini (perutnini in svinjam). Mrtvi hrošči naj se ne nosijo na kompost ali gnojšče. Ob priliki obdelovanja zemlje naj se uničujejo hroščeve ličinka „ogrci“, perutnina je pri tem kmetovalcu dober pomočnik.

Šolskim vodstvom naročam v smislu § 13. cit. zakona, da poučujejo šolsko mladino o škodljivosti, razvoju in načinu borbe proti hroščem in da šolsko mladino pritegnejo k zatiranju.

Sreski načelnik:

Dr. Trstenjak s. r.

Mlatilna garnitura

4 HP v dobrem stanju
se prodaja po ugodni ceni

Železnini
L. Frim, M. Sobota

BANKA BARUH

15. Rue Lafayette

PARIS

Telefon: Trinité 81-74

81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch

Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Vrši vse bančne poslove najkulantneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račnn:

Belgija: No. 3064-64 Bruxelles

Francija: No. 1117-94 Paris

Holandija: No. 1458-65 Ned. Dienst

Luksenburg: No. 5967 Luxembourg

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Vabilo.

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga z o. zavezo v Bogojini

ima

občni zbor

ki se bo vršil dne 28. maja 1933. s sledečim sporedom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora,
2. Poročilo načelstva in nadzorstva,
3. Potrditev računskega zaključka za l. 1932.

Ako ob napovedeni uri občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje novi občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število članov.

Občni zbor.**Kmečke Hranilnice in posojilnice v Gornji Lendavi r. z. z n. z.**

se bo vršil dne 21. maja 1933 popoldnevi ob 3 uri v uradnem prostori, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora,
2. Poročilo načelstva in nadzorstva,
3. Potrditev računskega zaključka za l. 1932,
4. Volitev načelstva,
5. Volitev nadzorstvo,
6. Slučajnosti.

Če v napovedanem časi občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši pol vore sledi novi občni zbor, šteri bo veljavno sklepao ne glede na število navzoči članov.

Odbor.

Iščemo**zaupnike-ce**

vseh slojev, katerim zgotavljamo pri povoljnem delovanju stalno uradniško mesto. Pismene prijave na uredništvo pod „Bodoči uradnik“. 1-3

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Črensovcih, r. z. z n. z. ki se vrši 28. maja ob pol dvanajstih predpoldnom v Našem Domi v Črensovcih s sledečim dnevnim redom:

1. Čtenje zapisnika zadnjega občnega zbora,
2. Čtenje revizijskega poročila,
3. Por. čilo načelstva i nadzorstva,
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1932,
5. Volitev ednoga člana v nadzorstvo,
6. Slučajnosti.

Če bi te občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se vrši pol vore kesnej na istom mesti i z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo valano sklepao negledoč na število navzočih kotrig.

Načelstvo.

**Gostilna
na prodaj!**

V mursko-soboški okolici se proda dobro idoča gostilna ob glavni cesti z vsemi gospodarskimi poslopji i prvovrstnim posestvom (12 plügov)

Vprašati pri:

advokatih Dr. Pinter Nikoľaju
in Dr. Fleck Frideriku

v Murski Soboti.

3-1

BETEŽNI ŽIVCI.

Kelko dnevov je v leti, skoz telko nevol more iti nervozen človek; ar slabi, izčrpani živci slabijo žitek i povzročajo dosta trpljenja. Bolečine smicanja, krči, mámica, tesnoća, jednostranski ali populen glavobol, šüm v vühaj, seranje pred očmi, poslabšanje prebave, nespečnost, znojenje, trganje v mišičji, nesposobnost za delo i drugi znaki, posledice so slabih, izčrpanih, betežnih živcov.

Kak se rešite te slabosti?

Moja ravno izišla razprava opisuje eden način, šteri je postano za človeštvo vrec sreče. Delo tela se pospešuje, možgani v hrbtenjači i mozeg postanejo odporni, mišice i kotrige postanejo močnejši, a moč i življenjska vola rastejo.

V boji za zdrave živce

se jo ta metoda pokazala posebno dobra, ona poživla i büdi, obdrži mladost i svežnost. Sami se morate osvedočiti, o istinitosti mojih navodil, ar vsakomi, što mi piše,

popuno brezplačno i frankopošlem knigo ednoga vračitelja z mnogim, večletnim izkustvom, šteri se je i sam borio s tem betegom. Pišite mi Vaš adres jasno, a jaz vam obečamo pošlem taki, **čisto brezplačno.**

Poštno zbirno mestó:

ERNST PASTERNAK, BERLIN, SO.

Michaelkirchplatz 13, Abt. 890.